

- ➔ КАЛЕНДАР подій
(ФОНД Євразія: 10 років з Україною)
- ➔ ТРЕТІЙ сектор + четверта влада
(КОЛЕКТИВ дружний і згуртований - велика сила)
- ➔ ОБМІНЮЄМОСЯ досвідом
(КОЛІРове життя нашої молоді)
- ➔ СОЦІАЛЬНА сфера
(ЗАХИСТ прав людей, які живуть з ВІЛ)
- ➔ ПЕРСПЕКТИВА
(ООН, нарешті, визнала здорове довкілля частиною прав людини)
- ➔ АКТУАЛЬНА тема
(ДО нового життя потрібно ставитися відповідально...)
- ➔ ЗНАЙОМСТВО зблизька
(МІЖНАРОДНИЙ фонд "Відродження")

- ➔ КОНКУРСИ

- ➔ БІБЛІОТЕЧКА для НДО

ДО ДНЯ матері

До нового життя потрібно ставитися відповідально...

(ПРОДОВЖЕННЯ НА 6-й СТОРІНЦІ)

Видання цього бюлетеня здійснено за підтримки Фонду Євразія за рахунок коштів, наданих Агентством США з Міжнародного Розвитку (USAID).

Думки, висловлені у виданні, належать авторам і можуть не співпадати з офіційною позицією Фонду Євразія, USAID та редакції бюлетеня.

ФОНД Євразія: 10 років з Україною

Фонд Євразія є одним з найпотужніших Фондів грантодавців, які працюють на території країн СНД. Головна його мета-сприяння розвитку демократії та ринкової економіки в дванадцяти Нових Незалежних Державах (ННД) колишнього СРСР, в тому числі в Україні. Керівництво Фонду переконане, що суспільство функціонує краще всього, коли громадяни беруть відповідальність за своє соціальне та економічне майбутнє у свої власні руки. Тому програми Фонду спрямовані на формування нового способу мислення і дій, здатних принести велику соціальну і економічну користь, як окремим особистостям, так і суспільству в цілому.

Київський регіональний офіс працює з початку 1994 року, надаючи гранти в Україні, Молдові та Білорусі. До 2002 року Фондом підтримано кілька сотень проектів на суму більше, ніж 12 мільйонів доларів США.

Наприкінці травня Фонд Євразія відзначатиме десятиріччя своєї діяльності в Україні. З цієї нагоди в Києві відбудеться виставка, яка ілюструватиме діяльність громадських та благодійних організацій, підтримуваних Фондом Євразія. Серед них найбільш відомі та авторитетні в Україні - Благодійний фонд "Доброта" (м. Донецьк), Асоціація підтримки громадських ініціатив "Ковчег" (м. Одеса), Центр гуманістичних технологій "Ахалар" (м. Чернігів), Волинський ресурсний центр (м. Рівне) та багато інших, в тому числі Центр підтримки творчих ініціатив (м. Кіровоград).

За роки співробітництва з Фондом Євразія Центр підтримки творчих ініціатив (ЦПТІ) став відомою і авторитетною організацією, яка сприяла зростанню громадської активності в Кіровоградському регіоні. Далеко за межами нашої області відомі навчально-методичні посібники "Менеджмент НДО." (Азарова Т.В., Абрамов Л.К. - ЦПТІ, Кіровоград, 1999. - 84 а), "Суспільно-ділові відносини НДО." (Азарова Т.В.,

Абрамов Л.К. - ЦПТІ, Кіровоград, 1999. - 80 а), "Фандрейзинг для НДО." (Азарова Т.В., Абрамов Л.К. - ЦПТІ, Кіровоград, 2000.-84 а), "Стратегічне планування діяльності НДО." (Азарова Т.В., Абрамов Л.К. - ЦПТІ, Кіровоград, 2000. - 76 а), "Менеджмент в сфері культури." (Абрамов Л.К., Азарова Т.В. - ЦПТІ, Кіровоград, 2000. - 88с), "Методика надання консультативних послуг регіональним НДО", (Азарова Т.В, Абрамов Л.К. - ЦПТІ, Кіровоград, 2000, 200с), "III сектор у III тисячолітті. Кіровоградська область. Довідник. Дослідження" (ЦПТІ, Кіровоград, 2001, 96 с), "Теорія та методика корпоративного спонсорства" (Азарова Т.В., Абрамов Л.К. - ЦПТІ, Кіровоград, 2001 - 132с), "Стратегія неполітичної громадської організації під час передвиборчої кампанії" (Азарова Т.В., Абрамов Л.К. -ЦПТІ, Кіровоград, -2001, 120с), які допомогли багатьом лідерам НДО зробити крок до професіоналізму. Особливою гордістю ЦПТІ стали, розроблені за підтримки Фонду Євразія, Інтернет-проекти "Віртуальний ресурсний центр" та "Третій сектор + четверта влада". Кращим показником необхідності діяльності організації для суспільства стало те, що її досвід по створенню механізму інформаційно-методичного забезпечення соціального розвитку територіальних громад та регіонів в партнерстві з районними закладами культури зараз запроваджується в Дніпропетровській та Миколаївській областях.

Діяльність Фонду Євразія ось уже дозволяє втілювати в життя цікаві і корисні ідеї для українського суспільства, що сприяє його демократичній трансформації.

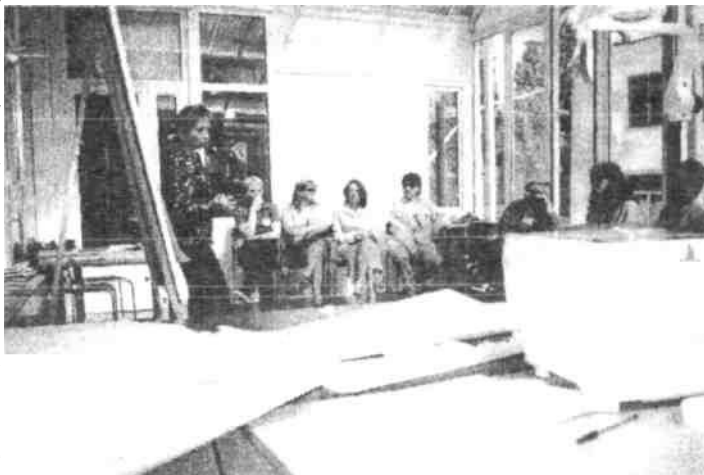
Контактна інформація:

Фонд Євразія, Київське
Регіональне представництво Вул. Б. Хмельницького,
55, 6-й поверх, Київ, 01054, Україна
Тел./факс (044) 238 26 96, 246 99 61
E-mail: Eurasia@eurasia.kiev.ua
Web: <http://www.eurasia.org>

Започаткований Кіровоградським Інститутом соціокультурного менеджменту проект "Розвиток незалежного інформаційного простору України" набирає обертів. За підтримки Фонду Євразія за рахунок коштів, наданих АМР США, реалізовано ще один етап проекту - тренінг для журналістів Кіровоградського прес-клубу реформ "Інформаційне забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні".

КОЛЕКТИВ дружний і згуртований - велика сила

"Кіровоградський прес-клуб їде в Алушту", - серед місцевих журналістів ця звістка майже місяць була темою номер один. Щоправда, більше говорили про південний берег Криму, менше - про тему семінару. З сімнадцяти журналістів, які стали учасниками спільного проекту Інституту соціокультурного менеджменту та Кіровоградського прес-клубу реформ, мало хто уявляв наскільки серйозною та цікавою виявиться запропонована тема. Суха назва тренінгу "Інформаційне забезпечення процесу вирішення соціальних проблем на місцевому рівні" у порівнянні з сонячними ваннами на морському березі здавалася надто офіційною. Так було до того часу, доки не розпочався тренінг. Ось тоді все і змінилось. Виявилось, що журналістам в Алушті ніхто не збирався читати лекції. Натомість перед учасниками проекту постало завдання не з простих: проаналізувати проблеми, які існують в суспільстві, та запропонувати шляхи їх вирішення. Методи, які обрали для навчання тренери Інституту соціокультурного менеджменту та Центру підтримки творчих ініціатив Лев Абрамов та Людмила Станкевич, виправдали себе якнайкраще. Два дні всюдисущі, обізнані в усьому журналісти дискутували, будували моделі соціальних механізмів, розробляли стратегічні плани їх розвитку і жили проблемами НДО. Але все це було пізніше.

Почалося ж з переоцінки, руйнування стереотипів, які мали члени прес-клубу щодо громадських організацій. Вже перше завдання тренінгу показало, що уявлення журналістів про "третій сектор" досить розпливчате, а інколи і просто хибне. Багато для кого громадські організації асоціювалися з прохачами, які живуть за рахунок добрих іноземців, безчесно проїдають їхні гроші і нічого корисного для суспільства не роблять. В когось склалося враження, що громадські організації існують для створення політичного капіталу або ж - особистого іміджу. Була серед інших думок і така, в якій НДО асоціюється з мультиковим героєм Чебурашкою - беззахисним, добрим і напрочуд наївним. В цій палітрі судження про НДО як клуб за інтересами може виглядати цілком лояльно.

Незважаючи на відмінність думок, перший висновок, який можна було зробити - журналісти не вірять у реальну силу громадських організацій. Звичка все аналізувати піддавала сумнівам будь-які аргументи на користь НДО, але ця ж звичка згодом змусила журналістів зробити висновок про те, що сьогодні без громадських організацій вже не обійтись. Світовий досвід показує, що

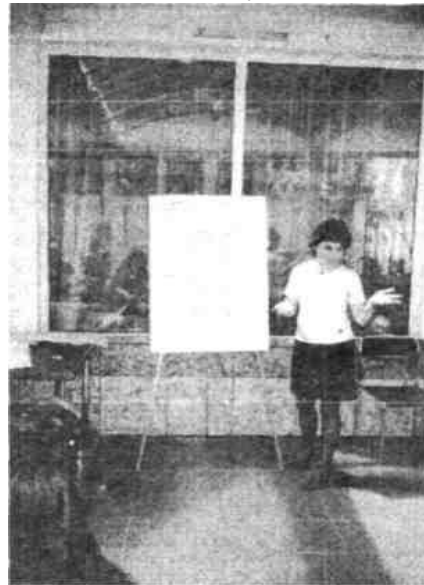
сама заради себе. Внаслідок чого суспільство йде шляхом регресу. Зрозуміти це допомогла надзвичайно вдала аналогія про стілець з трьома ніжками, де в ролі стільця виступає суспільство, а трьома його опорами є влада, бізнес та громада. Без будь-якої із складових стілець не втримається. Так поступово участь громадськості в процесі розвитку суспільства для журналістів стала очевидною і закономірною. Так було досягнуто першого успіху...

Наступним етапом стало визначення найбільш актуальних проблем українського суспільства. Дивна річ, майже одногосно (а вирішували кожен окремо) журналісти дійшли висновку, що головною нашою бідною є не злиденне існування, а інертність та безініціативність громадян, внаслідок якої ми і "маємо те, що маємо". Результат приголомшив. Як люди соціально активні, журналісти завжди намагаються допомагати суспільству. Втім, щоб лікувати хворого, потрібно знати його діагноз. В Алушті його встановили: "Замість того, щоб підтримувати та розвивати слабкі намагання громадських організацій вирішувати соціальні проблеми, більшість з нас обмежується констатацією факту їх існування. Замість того, щоб підбадьорювати суспільство і допомогти йому жити,

смертельно хворе. Позиція цілком об'єктивна, але абсолютно безперспективна. І наслідок мозкового штурму" ще один стереотип залишився в минулому: на проблеми суспільства учасники тренінгу почали дивитися іншими очима.

Можливо це занадто сміливо сказано, але другий день тренінгу показав, що зібраний в Алушті журналістський колектив - це вже готовий до роботи актив громадських лідерів, освічених і, головне, небайдужих. Навіть ті, хто спочатку виступав проти ідеї громадських організацій як таких, не бачили ніякого сенсу в їх діяльності,

перетворилися на активних прихильників НДО. Єдине, що залишалось зробити тренерам – це переконати тому, що вони дійсно мають реальні важелі впливу на ситуацію. "Журналістика четверта влада", вислів, що вживається де завгодно, вже давно набив оскомину. Між тим, як показав тренінг, самі працівники пера можливості ЗМІ оцінюють досить скромно, і аж ніяк не вважають свою сферу діяльності владою. Але, в решті-решт, цей останній стереотип теж було подолано.

Майстерність тренерів та високий рівень організації заходу зробили свою справу - всі учасники тренінгу стали активними пропагандистами громадських організацій, і зрозуміли, що будь-який колектив, якщо він дружний та згуртований - то велика сила, і що Алушта - це лише початок...

Є. Мороко,
журналіст Кіровоградської
облдержтелерадіокомпанії.
Нат фото: робочі
моменти тренінгу.

КОЛІРове життя нашої молоді

Проблему цікавого і змістовного дозвілля у вихідний день більш, ніж сотня школярів та студентів Кіровограда вирішують дуже просто - вони приходять грати у "Брейн-Ринг" до клубу громадської організації "Кіровоградська обласна Ліга Інтелектуального розвитку" або, простіше, КОЛІР. Цій молодіжній формації виповнилось офіційно лише два роки, але неофіційно у інтелектуальні ігри на Кіровоградщині грають досить давно.

Центрами громадського інтелектуального руху в області, - тобто такого, що фактично не пов'язаний із державною системою закладів шкільної/позашкільної освіти, - є міста Новоукраїнка і Мала Виска, Світловодськ і Кіровоград, а ще, як його жартома називають, "село-герой" Паліївка. Нещодавно почали брати участь в офіційних обласних турнірах і знавці з Олександрії. Втім всього цього не було б, якби раніше, ще на початку дев'яностих не була заснована Всеукраїнська громадська організація "Ліга Український Клубів" (ЛУК). Тоді вона об'єднувала представників досить небагатьох регіонів нашої держави. Сьогодні ж її ряди включають гравців зі всіх областей України: дорослих і малих, школярів і студентів, дівчат і хлопців. Бо ні за статевою, ні за расовою, ні за якою іншою ознакою у цьому азартному спорті дискримінації не було і не буде.

Запорукою такому стану речей є Правління ЛУК та мережа регіональних представників. Саме вони вирішують стратегічні напрямки роботи та координують всеукраїнські турніри, чемпіонати і фестивалі. Це та форма змагань, яка допомагає визначити кращих із кращих серед команд та знавців і достойно їх відзначити. До речі, минулого року команда із Новоукраїнки "Проект Геркулес" (капітан - Олександр Каєнко, меценат - Новоукраїнський КХП) виборола найвищу перемогу - стала Чемпіоном України з гри "Брейн-Ринг".

Втім будні нашої громадської організації також досить цікаві. Така форма роботи, як що недільні тренування, котрі носять назву "Чемпіонат Міста", збирають на дві-три години в одному приміщенні до сотні молодих людей. Як зауважив президент КОМО "КОЛІР" Олександр Дануца: "Гра дає молоді шанс на альтернативне і дійсно цікаве дозвілля. Тут відбуваються справжні спортивні перегони і призером стає той, хто сильніший, хто більше знає і вміє логічно мислити. А ще ми вчимо "командній грі", коли потрібно вчасно

ОБМІНЮЄМОСЯ ДОСВІДОМ

відчути лікоть товариша і порадити за успіх суперника, щоб наступного разу перемогти".

Серед ігор, які проводяться у кав'ярні "Студент" є і класичний "Брейн-Ринг", і індивідуальне змагання "Своя гра", і таке собі інтелектуальне попури під назвою "Даугавпілс". Словом, кожен може визначитися із улюбленим "спортом". Але на загал ми завжди пропонуємо найцікавіше - спортивний варіант популярного телевізійного шоу "Що?Де?Коли?". Регулярні чемпіонати проводяться у найбільших Вузах Кіровограда. Цього року, наприклад, збірна технічного університету команда "Маздай-Н.К.Х." (капітан - Андрій Флоренко (на фото) виграла студентський турнір і представлятиме область на Всеукраїнському чемпіонаті у Полтаві. А команди педагогічного, - на кожному факультеті їх до десятка, а це біля двох сотень зайнятих цікавою справою юнаків і юнок, - готуються заволодіти титулом чемпіонів наступного року.

Не менше ми працюємо і з учнями Вузів I-II рівнів акредитації. Разом із відділом у справах сім'ї та молоді міськвиконкому вже вдруге проводився офіційний турнір саме для студіюзів профтехучилищ, коледжів та технікумів. І це - не одиничний приклад ефективної співпраці із відділом, бо і інші чемпіонати не обходяться без їх підтримки.

Загалом же сьогодні перед нами стоїть нове завдання - залучити до ігор молодших школярів. Власне, у Новоукраїнці, Малій Висці та Олександрії грають в основному діти та вже зовсім дорослі, бо молодь студентського віку вчиться у Кіровограді. Але віддавати пальму першості на шкільних турнірах КОМО "КОЛІР" не хочеться. Тому у школах №16 та школі №6 наші гравці ведуть клуби - поки що маленькі, але все ж таки це досягнення. Постійно знаходимо спільну мову із дирекцією гімназії №11. І взагалі, школи і вищі навчальні заклади завжди готові йти назустріч, коли громадська організація пропонує їхнім учням цікаве дозвілля. Тоді слова "інтелектуальна студентська еліта" набувають нового значення.

**Вікторія Талашкевич,
віце-президент КОМО "КОЛІР"**

ЗАХИСТ прав людей, які живуть з ВІЛ

Таку назву має новий проект, здійснюваний Благодійним фондом "Повернення до життя" (м. Знам'янка) разом із профільними організаціями Дніпропетровської та Полтавської областей за підтримки Посольства США в Україні.

Проект діятиме на території трьох центральних регіонів нашої держави і триватиме до кінця цього року, а його мета - поінформувати громадськість про ситуацію на зазначеній території, посилити захист прав людей, які живуть з ВІЛ та зменшити негативне ставлення населення до цих людей.

Серед іншого проект включатиме навчальні тренінги для фахівців ВІЛ-сервісних організацій з моніторингу порушення прав людини, а також власне сам моніторинг. Зокрема пильну увагу буде приділено медичним установам, де має дотримуватись конфіденційність осіб, котрі здають ВІЛ-тести, а також правоохоронним органам, в обов'язки яких входить тимчасове утримання арештованих.

Широкомасштабну інформаційну кампанію планується провести у обласних та місцевих ЗМІ. Втім, фонд "Повернення до життя" планує випускати і власний щомісячник "Help", зміст якого складатимуть приклади порушення прав людини у регіоні, досвід захисту своїх інтересів ВІЛ-інфікованих з інших країн, огляд діяльності Всеукраїнської мережі людей, що живуть з ВІЛ.

За словами президента фонду, Олександра Остапова: "Сьогодні дійсно настав час акцентувати увагу громадськості на ситуації із поширенням ВІЛ-інфекції. Адже кількість тільки офіційно зареєстрованих ВІЛ-інфікованих на перше січня цього року у Кіровоградській, Полтавській та Дніпропетровській областях склала 3565 осіб. Поруч з цим випадки, коли інфекцію отримують медпрацівники під час роботи з хворими або діти, вколовшись шприцом на подвір'ї, все частішають. Тому, на нашу думку, і варто розширювати мережу пунктів обміну шприців, покращувати рівень захищеності хірургів та медсестер і надавати консультації ВІЛ-інфікованим".

До речі, у рамках проекту діятиме "Юридична приймальня" та "гаряча" телефонна лінія: 8-(05233)-329-54. Всіх, хто зацікавиться цією інформацією чи багатиме отримувати вісник і ознайомитись з результатами моніторингу, просимо звертатися за адресою: Благодійний фонд "Повернення до життя", вул. Привокзальна, 20, м. Знам'янка, Кіровоградська область, 27406. Електронна адреса: fundaids@ukr.net

Л. Ярова

БІБЛІОТЕЧКА для НДО

Методика надання консультативних послуг регіональним НДО (Азарова Т.В., Абрамов Л.К., -ЦПТІ, ІСКМ, Кіровоград, - 2000, 200с.)

У виданні детально розкрито методику надання консультативних послуг регіональним НДО. По кожному з дев'яти основних аспектів діяльності НДО наведено основний теоретичний матеріал, який необхідно знати методисту-консультанту інформаційно-консультативного пункту для надання якісної, системної інформаційної підтримки регіональним НДО. Посібник містить велику кількість завдань та вправ, які дозволять методистам-консультантам вдосконалити свої навички. Їх також можна використовувати і для консультування.

Безкоштовно отримати видання можна надіславши офіційний лист-запит на адресу Інституту соціокультурного менеджменту: ІСКМ, а/с 4/30, Кіровоград, 25006, Україна

ПЕРСПЕКТИВА

ООН, нарешті, визнала здорове довкілля частиною прав людини

23 травня Комісія з прав людини Економічної та соціальної ради ООН у першому читанні одноголосно прийняла резолюцію про те, що екологічні порушення можуть мати пряме відношення до проблеми прав людини.

"Беручи до уваги той факт, що охорона довкілля і стійкий розвиток торкаються добробуту людини та мають потенційний вплив на дотримання прав людини, ми звертаємось до Генерального секретаря з проханням надати Комісії з прав людини доповідь про те, яким чином враховується зв'язок між станом довкілля та правами людини, з використанням інформації від занепокоєних міжнародних організацій та інститутів," - говориться в резолюції, люб'язно наданій представником головного офісу програми ООН у Кенії (переклад тексту неофіційний).

Іншими словами, це означає, що питання екології стануть невід'ємною складовою програми ООН з прав людини. У комісії будуть вважати, що, наприклад, будівництво брудного виробництва без очисних споруд - то є порушення прав людини, тобто сфера діяльності Комісії значно розшириться. Екологічна програма (IIMEP), у свою чергу, розпочне активно взаємодіяти зі своїми колегами-правозахисниками в ООН. На житті простих громадян це, звичайно, ніяк не відобразиться, але матиме в політичному плані значні наслідки, в тому числі і фінансові.

ДО НОВОГО ЖИТТЯ ПОТРІБНО СТАВИТИСЯ ВІДПОВІДАЛЬНО...

Аналіз кількісних та якісних характеристик населення за останнє десятиріччя свідчить про те, що Україна перебуває у стані глибокої демографічної кризи, яка характеризується депопуляцією, старінням населення та зменшенням середньої тривалості життя. Це негативно впливає на розвиток продуктивних сил, рівень добробуту населення, загальну економічну ситуацію в державі. Особливе занепокоєння викликає стан репродуктивного здоров'я, що є невід'ємною складовою частиною здоров'я нації в цілому і має стратегічне значення для забезпечення сталого розвитку суспільства...

(Витяг з Національної програми "Репродуктивне здоров'я 2001-2005")

Як квіти життя, українські діти стають окрасою дедалі рідкіснішою та дорожчою. Далеко не кожна жінка може дозволити собі розкіш народити. Про декілька мова вже не йде. Україна стрімко летить у демографічну прірву. З огляду на це - дві дати, записані у настільному календарі травня, як святкові - сприймаються неоднозначно. День матері, який не так давно у державі почали відзначати 12 травня та Міжнародний день сім'ї, який святкують 15, наштовхує на досить сумні роздуми. Тісно пов'язані між собою свята виглядають швидше як докір і нагадують про зовсім невтішні факти. Так, страшна статистика стверджує, що протягом дев'яностих років кількість шлюбів скоротилася з 93 до 55 на 1 тисячу населення. При цьому, з кожних 10 офіційно зареєстрованих шлюбів, 7 розпадаються. Нестабільна ситуація в державі дітородну активність не стимулює. В результаті, смертність в країні більш, ніж вдвічі перевищує народжуваність. Чисельність кожного наступного покоління зменшується, і вже зараз, із площини суто демографічної проблема перейшла в економічну. На тисячу працездатних осіб в Україні припадає більш, ніж 700 непрацездатних. Серед 20 найстаріших країн ми займаємо 11 місце. Динаміка показника сумарної плідності, або кількості дітей, які жінка народжує за своє життя (сьогодні - 1,1 на одну жінку) свідчить про те, що рівень народжуваності вже давно став недостатнім для заміщення старих поколінь новими (для чого

потрібно 2,2 - 2,3 дитини на одну жінку). Якщо у 1991 році Україна мала майже 52 мільйонне населення і за цим показником входила у шістку найбільших країн Європи, то на сьогодні населення країни складає близько 48 мільйонів чоловік. Тенденції, як бачимо, не з кращих. Зрозуміло, що причинами такої демографічної ситуації є цілий комплекс соціально-економічних проблем, які за один день ніяк не вирішити. Серед основних чинників в не останнє місце займає репродуктивне здоров'я нації. За визначенням Міжнародної конференції з питань народонаселення та розвитку, яка відбулася в Каїрі 1994-го року - "репродуктивне здоров'я - це стан фізичного, психічного та соціального добробуту, а не лише відсутність захворювань в усьому, що стосується функцій репродуктивної системи та процесів у ній..." Це лише частина каїрського формулювання, втім, проблему вона вимальовує досить чітко. З психічним та соціальним добробутом у нас поки що не складається. І все ж, фахівці вважають, що дещо ситуацію можна змінити вже зараз. Свою позицію вони аргументують тим, що згаданий вище фізичний стан здоров'я багатоважливо в чому залежить від нас самих, а це означає, що його можна покращувати. З метою збереження генофонду української нації, сім років тому було створено Українську Асоціацію планування сім'ї. У травні 1997 року почало діяти і Кіровоградське регіональне відділення цієї добровільної неурядової організації.

Про його діяльність ми попросили розказати голову Кіровоградського регіонального відділення *Парнету Оксану Михайлівну*.

Існує переконання, що до складу Асоціації планування сім'ї входять лише медичні працівники. Таке судження є хибним. В нашій організації працюють різні за фахом люди. Серед нас є студенти, вчителі, військові, журналісти, одне слово - всі, хто турбується про майбутнє здоров'я нації. Якщо говорити конкретно, то Асоціація планування сім'ї, в першу чергу турбується про здоров'я репродуктивне. Своїм головним завданням ми вважаємо інформування громадян, зокрема підростаючого покоління, про умови, які дозволяють забезпечити та зберегти своє репродуктивне здоров'я. Ми, медпрацівники, які є членами організації, природно займаємося і лікувальною діяльністю, оскільки це наш прямий обов'язок, ну, і звичайно, підвищуємо рівень інформованості серед своїх пацієнтів. Проводимо семінари та тренінги для своїх колег, вчителів, які викладають у школах предмет "Охорона безпеки життя". Працюємо з молодшим медичним персоналом, аптечними працівниками, студентами. Дуже тісні зв'язки у нас встановлено зі студентами психологічного факультету Кіровоградського державного педагогічного університету. Майбутні психологи з різних курсів

дуже активно працюють зі своїми однолітками. Волонтери, які на рівних спілкуються у своєму середовищі, проводять велику роз'яснювальну роботу. Вони дійсно молодці - організують різні заняття в школах, займаються з дітьми в "Артеці", пропагують здоровий спосіб життя.

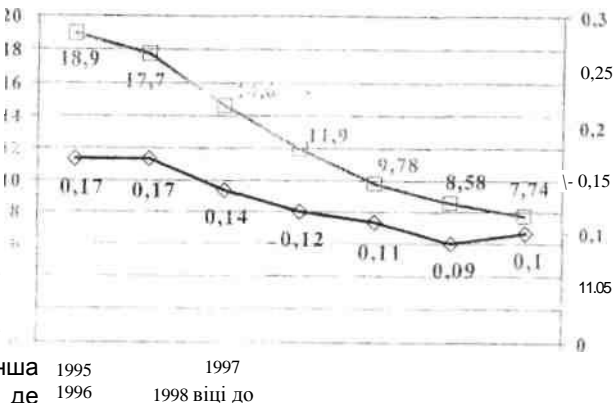
Звичайно ж, наша організація проводить і різні акції. Наприклад, до Дня матері, Тижня планування сім'ї, Дня захисту дітей і та інші. Паралельно працюємо і з соціальними службами. Наші завдання багато в чому схожі, а тому інтереси переплітаються. Соціальна служба по роботі з молоддю часто запрошує наших спеціалістів, психологів, гінекологів для роз'яснювальної роботи з молоддю. В районних центрах і селах наші фахівці читають лекції, розповсюджують брошури, книги, посібники, показують фільми. Як правило, такий матеріал справляє на підлітків сильне враження. Ми намагаємося задіяти різні форми роботи: як індивідуальні, так і розраховані на широку аудиторію, співпрацюємо і з регіональними засобами масової інформації, знову ж таки, для того, щоб пропагувати здоровий спосіб життя.

На жаль, інколи у нас виникають неприємні ситуації. Деякі громадяни звинувачують Асоціацію в тому, що пропаганда контрацепції призводить до падіння народжуваності. Ми категорично з цим не погоджуємося. Взяти хоча б дві європейські країни: Голландію та Італію. У Голландії, де рівень контрацепції найвищий, найменша кількість абортів і навпаки, в Італії, де контрацепцію майже не застосовують, рівень абортів дуже високий. А що таке аборт? Можна сказати, що це катастрофа для організму. Під час вагітності іде перебудова організму і якщо її перервати, то відбувається стрес який на рівні особистості можна порівняти хіба що з вибухом на Чорнобильській АЕС. Природно, що кожен такий крок на здоров'ї жінки позначається негативно. Доведено, що один аборт на 25% підвищує вірогідність захворювання жінки на онкохвороби. Два - це вже 30, три - 50% і так далі. Часто виникає безпліддя. Саме цей діагноз зараз виходить на перше місце серед фізіологічних причин зниження народжуваності. Тому, дуже важливо, аби жінка абортів не робила і в ідеалі - наша мета не допустити жодного абортів в житті жінки. Існує також екологічний фактор, спадкові хвороби, але аборт є однією з найстрашніших причин, яка веде до безпліддя. До такого висновку вже прийшла вся світова спільнота. Ось чому, так важливо інформувати населення. Ми працюємо і з дорослими, але більшу увагу приділяємо молоді.

Ми проводили тестування і бачимо, що рівень інформування підлітків про контрацепцію та пов'язані з цим питання суттєво виріс. Я працюю в дитячій гінекології 10 років. За цей час відвідуваність підлітками лікаря виросла у 5 разів. З одного боку, це можна сприймати як активізацію статевого життя неповнолітніх, а з іншого - це може бути просто результат інформованості. 10 років тому проблеми були ті самі, просто вирішували їх тоді підлітки самотужки. Зараз ми говоримо з ними про СНІД, венеричні захворювання, онкопатології. Взагалі, напрямків роботи дуже багато. Перш за все - це профілактика абортів, а ніяк не благословення на початок статевого життя.

1999 2000 2001
Випадків у віці 15 - 17 років

Кількість абортів у підлітків

Навпаки, ми говоримо про те, що цього робити в такому віці не потрібно. Девіз Асоціації - "Бажана вагітність у бажаний час." Ми за те, щоб дітей народжували. Єдине, щоб підходили до цього важливого життєвого етапу виважено і з відповідальністю.

Підготувала Е.Мороко з використанням даних з роздаткових матеріалів семінару для журналістів «сучасні проблеми репродуктивного здоров'я населення України» Української освітньої програми реформи 31 жовтня - 1 листопада 2002 року.

Контактна інформація:

Кіровоградське регіональне відділення Української Асоціації планування сім'ї, Центр репродуктивного здоров'я, просп. Комуністичний, 18, М.Кіровоград
Тел./факс_(0522)298589

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД "Відродження"

Що таке відкрите суспільство?

Відкрите суспільство - це суспільство, яке базується на визнанні того факту, що ніхто не має монополії на істину, що різні люди мають різні погляди та інтереси, і що існує потреба в установах, які б захищали права усіх людей і давали б їм змогу жити разом в мирі і злагоді. Термін "відкрите суспільство" вперше вжито філософом Карлом Поппером в його книзі "Відкрите суспільство та його вороги", що вийшла друком у 1945 році. Основними рисами, що характеризують відкрите суспільство, є верховенство права, демократично обрана влада, інститути громадянського суспільства, захист прав меншин.

Першу фундацію, що сприяє розвитку такого типу суспільства - Фонд Відкритого Суспільства - заснував Джорж Сорос у Нью-Йорку 1979 року, першу Східноєвропейську фундацію - в Угорщині 1984 року. Сьогодні він фінансує мережу фундацій, які працюють у 31 країні Центральної та Східної Європи і колишнього Радянського Союзу, а також у Південній Африці, Гаїті і США. Діяльність фундацій спрямована на розбудову і підтримку інфраструктури відкритого суспільства.

Що таке Міжнародний фонд Відродження?

Міжнародний Фонд "Відродження" (МФВ) є однією з перших добродійних організацій, створених для сприяння розвитку відкритого й демократичного суспільства в Україні. МФВ було засновано 1990 року. Відтоді МФВ підтримує громадські ініціативи, мета яких збігається з цілями Фонду в усіх регіонах країни, закладаючи підвалини і створюючи умови для прогресивної трансформації суспільства.

Міжнародний Фонд "Відродження" є частиною міжнародної мережі фундацій Сороса. Ця мережа складається з національних і регіональних фундацій у понад тридцяти країнах світу, переважно в Центральній та Східній Європі, а також на території колишнього Радянського Союзу. МФВ є юридичною особою, яка діє відповідно до чинного національного законодавства. Фонд скеровує фінансову

Відродження

підтримку ініціативам українських громадян. Варто зазначити, що МФВ - це національна громадська організація, яка визначає свою довгострокову та щорічну стратегію, погоджуючи плани, схвалені Правлінням Фонду, з загальною стратегією всіх мережевих програм Інституту відкритого суспільства. Як недержавна організація (НДО), що перебуває під громадським контролем, МФВ визначає свою стратегію незалежно від державних структур та урядів іноземних держав-донорів.

Пріоритети Фонду визначаються Правлінням та Програмними радами, до складу яких входять авторитетні громадські діячі українського суспільства, фахівці в тих галузях, у яких Фонд здійснює свою діяльність: громадянське суспільство, освіта, культура, ЗМІ, державне управління, охорона здоров'я та ін. Програмні ради - це спеціалізовані органи, які визначають напрямки підтримки громадських ініціатив, а також переможців конкурсів МФВ. Фонд зацікавлений у децентралізації добродійної підтримки шляхом залучення якнайширшого кола клієнтів з регіонів України. Отже, Програмні ради включають представників з усієї країни. Правління Фонду є головним громадським органом МФВ, а відтак формує стратегію діяльності всієї організації.

Методи діяльності МФВ в Україні подібні до методів, які використовують організації, підтримані Соросом, в інших країнах. Однак їх пристосовано до українських умов, оскільки МФВ - це українська громадська добродійна організація. Фінансова база МФВ складається з приватних внесків, які забезпечує фінансист-філантроп Джордж Сорос. Деякі з програм МФВ здійснюються спільно з українськими, міжнародними та іноземними донорськими організаціями, що працюють в Україні.

Міжнародний фонд "Відродження" фінансує проекти в галузі освіти, культури,

видавничій та інформаційній сферах, охорони прозорості й відкритості законодавства та управління державою, створенню реальних умов для забезпечення впливу громадськості на державну політику, розвитку та зміцненню незалежних засобів масової інформації, становленню громадянського суспільства, інтеграції громад національних меншин, та забезпеченню міжнародного миру та толерантності.

У 1990-2002 роках Фонд надав численним неурядовим організаціям (НУО) України, а також науково-освітнім, просвітницьким, культурним закладам, видавництвам грантів на суму понад 72 мільйони доларів США.

У 2003 році МФВ надасть фінансову підтримку на суму понад 7 мільйонів доларів США на проекти, що посилюють вплив громадянського суспільства в Україні, сприяють становленню верховенства права, розвитку незалежних засобів масової інформації, інформаційних ресурсів для відкритого суспільства, освіти, культурі, місцевому самоврядуванню, перекладу кращих творів світової суспільно-гуманітарної думки, реформам у сфері охорони здоров'я, розвою національних меншин та їх інтеграції в суспільство України.

Яка процедура подання проектів до фонду?

Двічі на рік МФВ оголошує в пресі та на офіційному веб-сайті конкурси за такими програмними напрямками:

- Розвиток громадянського суспільства / [Ukr/programs/cs/localframe.html/ukr/program/cs/localframe.html](#)
- Верховенство права / [/ukr/programs/law/localframe.html/ukr/programs/inf/localframe.html/ukr/programs/inf/localframe.html](#)
- Освіта / [/ukr/programs/edu/localframe.html/ukr/programs/edu/localframe.html](#)
- Культура / [ukr/programs/culture/localframe/html/ukr/programs/culture/localframe.html](#)
- Охорона здоров'я / [ukr/programs/health/localframe.html/ukr/programs/health/localframe.html](#)
Для участі у конкурсі потрібно подати

або надіслати поштою до відділу програмно – організаційного забезпечення МФВ [04053, м. Київ, Бехтеревський пров., 13-а, тел.: +380 (44) 216-3307] заявку за встановленою формою і в терміни, що вказуються в оголошеннях.

Для раціоналізації процесу подання та оцінювання заявок і забезпечення рівних можливостей різним категоріям потенційних грантоотримувачів, МФВ пропонує їм аплікаційну форму загального зразка [вона ж - "Аплікаційна форма для поза конкурсних проектів"], яку можна отримати в представництвах Фонду - регіональних інформаційних партнерів, в електронному вигляді в Інтернеті на офіційному сайті Фонду [[www.if.kiev.ua](#), рубрика "Конкурси"] як складову комплекту матеріалів відповідного оголошення про конкурс [Увага! Окремі конкурси провадяться за спеціальними аплікаційними формами!], а також звичайною поштою, надіславши запит менеджерів відповідної програми.

Заявки розглядаються адміністрацією фонду та Програмними Радами напрямів.

Учасники конкурсів, чії заявки підтримані рішенням Програмних Рад, готують проект. Про форму та термін подання проектів учасників повідомляють одночасно з листом-відповіддю на заявку

Проект розглядається адміністрацією фонду, потім Програма Рада напряму робить висновки щодо підтримки чи відхилення кожного з проектів

Рішення щодо фінансування проектів-переможців приймає Правління МФВ

Про результати розгляду заявок / проектів аплікантів повідомляють у письмовому вигляді

Матеріали, подані на конкурс, не повертаються

Рішення конкурсних комісій остаточне і перегляду не підлягає

Після встановлених термінів заявки / проекти не приймаються.

Яка процедура отримання грантів від фонду?

Гранти надаються на основі юридичної угоди, яка передбачає детальну звітність і виплату гранту у формі траншів. Фонд здійснює незалежний фінансовий моніторинг проектів. Усі заявки на отримання грантів, а також самі гранти

реєструються у Системі управління грантами МФВ, до складу якої входить тематична база даних всіх проектів, розглянутих, підтриманих і відхилених експертами МФВ.

Інформація про підтримані МФВ проекти є відкритою. База даних про проекти доступна через мережу Інтернет. Вона дозволяє громадськості, тобто будь-якій людині у будь-якій частині світу, отримати загальні відомості про кількість проектів, підтриманих грантами МФВ, назви проектів та імена відповідальних за них осіб, суми наданих грантів. Кожен відвідувач має змогу висловити Фонду свої думки про зміст і результати реалізації проектів. Сучасні технології дозволяють Фонду зробити свою діяльність внутрішньо високоефективною, а зовні - прозорою для контролю за витратами, забезпечуючи таким чином повну об'єктивність інформації, відкритість програмної та фінансової діяльності і підзвітність громадськості.

Чи можливе фінансування поза конкурсних проектів?

Цікаві, інноваційні, суспільно значущі проекти можуть претендувати на підтримку поза оголошеними МФВ конкурсами, або поза межами розміру грантів, визначеними умовами оголошених МФВ конкурсів. Позаконкурсні проекти, як виняток, подаються на розгляд Правління МФВ. Такі проекти оформлюються згідно з вимогами, визначеними аплікаційною формою для поза конкурсних проектів [вона ж-"Аплікаційна форма загального зразка"], і подаються або надсилаються поштою до відділу програмно-організаційного забезпечення МФВ [04053, м. Київ, Бехтеревський пров., 13-а, тел.: +380(44)216-3307]

Що не підтримує МФВ?

Як правило, не видаються гранти на:

- проекти, що не відповідають напрямам програмної діяльності
- будь-які проекти, що мають комерційний характер
- проекти з гуманітарної допомоги
- проекти, подані від імені фізичних осіб, прибуткових організацій, політичних партій чи релігійних громад.

КОНКУРСИ

ПРОГРАМА "СХІД-СХІД" КОНКУРС "ПАРТНЕРСТВО БЕЗ КОРДОНІВ"

Мета конкурсу - обмін досвідом представників громадськості двох або більше країн (України та країн Східної Європи і пострадянського простору) для побудови і зміцнення складових відкритого, демократичного суспільства, а також сприяння європейській інтеграції України.

Програма підтримує проекти, що передбачають транскордонний обмін успішним досвідом у вирішенні значимих проблем суспільства, сприяють соціальним інноваціям та активізації громадськості. Проекти, що підтримуються, зазвичай, здійснюються у декілька етапів як на території України, так і на території країни-партнера у форматі семінару, тренінгу, програми обміну, тощо.

Крім України, до партнерської мережі програми входять такі країни-партнери: Азербайджан, Албанія, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Вірменія, Грузія, Естонія, Індонезія, Казахстан, Киргизстан, Косово, Латвія, Литва, Македонія, Молдова, Монголія, Польща, Росія, Румунія, Сербія і Чорногорія, Словаччина, Словенія, Таджикистан, Туреччина, Угорщина, Узбекистан, Хорватія, Чехія.

При виконанні проекту на території партнера, програма "Схід-Схід" МФВ сплачує дорожні витрати українським учасникам.

Учасники конкурсу - інституції громадянського суспільства та неурядові організації, що ініціюють:

- обмін досвідом і кращими практиками, вивчення моделей і уроків розвитку;
- співпрацю у пошуку інноваційних рішень проблем;
- порівняльний аналіз тенденцій у соціальному, економічному та політичному розвитку;
- пошук альтернативних підходів до подолання стереотипів, упереджень, ізоляції та виключення;
- акції на зміцнення коаліцій/альянсів з метою підвищення впливовості громадської політики та громадського діалогу;
- експертизу, інновації та захист прав, спонукуючи позитивні зміни у

КОНКУРСИ

суспільстві.

- Пріоритети програми (перелітне обмежено): реформування державної політики у різних сферах;
- створення ефективних моделей соціального та економічного розвитку України;
- розвиток регіонів та місцевого самоврядування;
- подолання нерівності доступу до інформації та підвищення ролі ЗМІ; громадська освіта та участь молоді у процесах демократизації;
- пошук ефективних шляхів вирішення міжжетнічних та тендерних проблем; привернення уваги до вирішення проблем вразливих та маргінальних верств суспільства;
- розвиток освіти і культури як бази для виховання нової української еліти;
- покращення екологічної ситуації.
- Критерії оцінки проектів: відповідність пріоритетним напрямкам програми, та її принципам;
- відповідність місії МФВ - розвиткові відкритого, демократичного суспільства в Україні;
- чіткий план реалізації проекту та програма проведення заходу;
- умотивованість вибору учасників;
- конкретність очікуваних результатів; обов'язкова наявність додаткових джерел фінансування проекту;
- досвід організації у проведенні міжнародних заходів з відповідної тематики. Не підтримуються проекти, що передбачають:
- світові конгреси та конференції;
- вузькоспеціалізовані або наукові конференції;
- зустрічі представників мережі організацій;
- індивідуальні дослідницькі проекти;
- мистецькі заходи;
- окремі переклади та видавничу діяльність;
- інституційну підтримку та розвиток інфраструктур;
- комерційну, фінансову або прибуткову діяльність.

Конкурс триває протягом року.

Програма "Схід-Схід" має відкритий бюджет.

Проекти подаються до 15 числа кожного місяця (крім серпня) мінімум за 10 тижнів до початку їхньої реалізації. При цьому потрібно враховувати розклад роботи Міжнародного

фонду "Відродження": прийом відвідувачів з понеділка по п'ятницю з 09:00 до 18:00, четвер. Серпень місяць є відпускним періодом.

Про результат розгляду проектів апікантів повідомлять письмово після рішення Експертної Ради МФВ та Дирекції Програми в Інституті Відкритого Суспільства (Будапешт).

Зверніть увагу:

- для участі у конкурсі заповнюється апікаційна форма особливого зразка українською та англійською мовами;
  - проект подавати у двох примірниках українською мовою та одному примірнику англійською у друкованому вигляді (з печаткою організації та підписом організатора проекту) та в електронній версії обома мовами; подані на конкурс матеріали не повертаються та не рецензуються; остаточне рішення щодо проекту перегляду не підлягає;
  - причини відмови у підтримці проекту не повідомляються;
- МФВ не надає грантів політичним партіям, релігійним громадам та фізичним особам.

Проекти надсилати поштою або приносити за адресою: Відділ управління проектами, Конкурс програми "Схід-Схід", Міжнародний фонд "Відродження" Бехтеревський провулок, 13-а 04053, м. Київ.

Контактні особи:

Тетяна Кухаренко, менеджера програми "Схід-Схід"

Ел. Пошта: kukharenko@ifk.kiev.ua

Олеся Бондар, асистентка програми "Схід-Схід"

Ел. Пошта: east-east

(044) 461 9500, факс: (044) 216 0166

Проекти оформлюються відповідно до апікаційних форм Фонду і надсилаються поштою на адресу:

Міжнародний фонд "Відродження", вул. Артема, 46, м. Київ, 04053,

Відділ управління проектами.

Апікаційні форми за конкурсом можна отримати:

- звичайною поштою, попередньо надіславши Ваш запит менеджеру
  - відповідної програми
- На веб-сторінці фонду "Відродження":

<http://www.ifr.kiev.ua>

- У регіональних інформаційних партнерів МФВ.

ПРОГРАМА "ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ТА РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ"

Програма "Демократизація та реформування місцевого самоврядування і державного управління" зорієнтована на підтримку ініціатив, що спрямовані на здійснення кардинальних зрушень у системі організації та функціонування органів державної влади і місцевого самоврядування у бік більшої прозорості, звітності, модернізації управлінської практики, залучення найширших кіл громадськості до участі у процесі ви опрацювання, ухвалення та реалізації рішень органів влади; підвищення рівня професійної підготовки державних та муніципальних службовців; надання підтримки розвиткові дослідницьких проектів; публікацію досліджень провідних фахівців у сфері місцевого самоврядування, регіональної політики і державного управління.

Тендер "Дослідження "Державно-правове регулювання запобігання та вирішення ситуацій конфліктів інтересів, що виникають у діяльності органів публічної влади в Україні"

Завдання дослідження:

- проблема ідентифікації конфлікту інтересів;
- класифікація та типізація видів конфліктів інтересів, що виникають у діяльності конкретних посадових, службових осіб та органів державного управління й місцевого самоврядування (залежно від обсягу та характеру повноважень);
- визначення нормативно-правових підстав та організаційно - адміністративних процедур, реалізація яких призводить до виникнення відповідних видів конфліктів інтересів;
- дослідження іноземного досвіду державно-правового регулювання запобігання та подолання ситуацій конфлікту інтересів, що виникають у діяльності органів публічної влади;
- розробка пропозицій щодо змін законодавства, інших нормативно-правових актів, чинних адміністративно-регламентних процедур, спрямованих

на запровадження ефективних механізмів запобігання виникненню та подолання ситуацій конфлікту інтересів у повсякденній діяльності політиків (депутатів, міністрів), державних службовців та працівників місцевого самоврядування;

- розробка пропозицій щодо законодавчого запровадження санкцій та механізму судового оскарження рішень, ухвалених з порушень відповідних процедур щодо запобігання виникненню та подолання ситуацій конфліктів інтересів;
- забезпечення публічної презентації та обговорення матеріалів і результатів дослідження. Загальний бюджет тендеру - 15 000

доларів США.

Останній термін подання проектів - 14 липня 2003 року.

Результати розгляду проектів будуть повідомлені до 30 жовтня 2003 року.

Зверніть увагу! 2003 року на розгляд програми прийматимуться інноваційні проекти у сфері місцевого самоврядування і державного управління.

Контактні особи:

Роман Кобець, менеджер програми

Електронна пошта: kobets@ifr.kiev.ua

Олександра Горячева, асистент

Електронна пошта: alekseenko@ifr.kiev.ua

Телефон: (044)461 9709

БІБЛІОТЕЧКА для НДО

"НДО-Інформ" (Кіровоград, ЦПТТ, ІСКМ, -1999-2003)

ІСКМ видає щомісячний бюлетень "НДО-Інформ", у якому подається інформація про роль НДО в Україні та за її межами, про основні принципи існування цих організацій, про позитивний досвід та перспективи.

Для того, щоб безкоштовно отримати примірник бюлетеню, необхідно надіслати на поштову адресу ІСКМ офіційний лист-запит з печаткою організації.

Поштова адреса: ІСКМ, а/с 4/30, М.Кіровоград, 25006, Україна.